

Motion till riksdagen

1989/90:N279

av Ulla Orring (fp)

Statliga insatser för gruvnäringen

En av de viktiga basnäringarna i Västerbotten är gruvbrytning. Det finns totalt ca 15 % av de sysselsatta i Norrland inom denna verksamhet. Motsvarande i riket är ca 9.9 %. Många av de mindre västerbottenskommunerna som Malå och Boliden är uppbyggda av verksamheten kring gruvbrytningen. Samhället Kristineberg exempelvis har helt etablerats på grund av gruvfyndigheterna.

Därför är det en viktig samhällsplanering inför framtiden att nya fyndigheter kan exploateras, så att den kunskap som finns inom gruvindustrin i Västerbotten kan tillvaratas. Och därmed även ge människor arbete inom ett område som man behärskar.

Gruv- och mineralnäringens betydelse är sålunda väsentlig. En statlig satsning med både företagsekonomiska och regionalpolitiska hänsyn måste tillkomma även fortsättningsvis.

En förutsättning för en uthållig och konkurrenskraftig gruv- och mineralindustri utgör prospekteringsinsatserna. Men om den svenska prospekteringen skall bli framgångsrik krävs ökad kännedom om berggrunden. Behov föreligger också av en betydligt snabbare och mer omfattande geologisk karteringsverksamhet.

I den granskingsrapport som riksdagens revisorer lade fram härom året framgår tydligt brister i prospekteringsarbetet.

Detta gäller framförallt NSG:s prospekteringsverksamhet som visade att någon ny fyndighet inte kommit till exploatering under de senaste 12 åren. Vid granskningen konstaterades också vissa brister i den långsiktiga inriktningen av och strategin för det samlade statliga agerandet inom prospekteringsområdet samt om stödet till prospekterande företag. Detsamma gäller karteringen vid SGU.

Statens insatser för prospektering har kraftigt sjunkit under det sista årtiondet. Bristen på en aktiv mineralpolitik är påtaglig och oroar. Geologiska kartor i skala 1:5000 saknas över stora delar av Västerbottens län. Kartor över det viktigaste prospekteringsområdet, Skelleftefältet och dess randzon, skulle mycket väl kunna utföras av SGAB, om bolaget fick uppdraget. Det skulle därigenom kunna förstärka verksamheten i Malå.

De samlade statliga insatserna för prospektering måste förskjutas i riktning mot tidigare led i prospekteringskedjan som baskartering, malmgeolo-

gisk forskning och utveckling samt basprospektering. Och en fördelning av resurserna mellan olika led i prospekteringskedjan bör åstadkommas.

Över huvud taget måste en kraftsamling komma till stånd om svensk mineralhantering skall kunna utvecklas mer effektivt. Behovet av ökat samarbete mellan NSG, de övriga statliga organen inom mineralhanteringen och universitet och högskola bör etableras.

Malå är en liten kommun, belägen mitt i det s.k. Skelleftefältet, Västerbottens bergslag. Samhället är uppbyggt kring gruvhanteringen och omgivet av gruvor, där koppar, zink, nickel m.m. bryts.

I Malå finns SGAB, Sveriges Geologiska AB, ett företag med stor kunskap inom geologi-mineralogi.

Där finns även ett riksarkiv för borrhärdar. Chefen för borrhärdarkivet bör nu placeras i Malå, där det centrala borrhärdarkivet finns. Efter det första skedet av utbyggnaden av borrhärdarkivet i Malå, vari också ingick att bl.a. gallra i befintliga arkiv som är belägna i Syd- och Mellansverige, bör den verksamheten nu anses avslutad och därmed placeringen av tjänsten i Malå avgöras med ett formellt beslut.

Ett viktigt steg i planerna på att göra Malå till ett mineralcentrum är förläggningen av mineraljaktens kontor till Malå. Mineraljakten utgör en nog så väsentlig verksamhet för att spåra nya fyndigheter och därmed en viktig resurs för att trygga malmbasen i svensk gruvindustri.

Statligt stimulan\$bidrag har även tillskjutits för år 1989 och utgör en viktig grundförutsättning för att kunna samla ihop prover.

SGAB har utfört undersökningar om metallförekomster i den lagrade massan i den i Västerbotten nedlagda gruvan i Adak. Det handlar om 6 miljoner ton. Vissa undersökningar tyder på att det skulle vara möjligt att anrika sligen i gruvan. Bl.a. finns stora mängder av kordierit, som används inom plastindustrin. NSG (nämnden för statens gruvindustri) bör ges förutsättningar att bedöma om projektet är möjligt och, om så är fallet, ges ekonomiska medel att sätta igång anrikning som endera kan drivas i projektform genom ett mindre anrikningsverk på plats i Adakgruvan eller köras med lastbil för anrikning i Kristineberg i Boliden Minerals anläggning.

Sammanfattningsvis får inte staten dra ner sina ambitioner att finna nya malmer. Västerbotten är ett mineralrikt län och där finns förutsättningar även i framtiden för en stabil gruvnäring.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att insatserna i prospekteringskedjan måste förskjutas i riktning mot ökad baskartering, malmgeologisk forskning och utveckling samt basprospektering.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mineraljakt.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att chefs-tjänsten för det centrala borrhärdarkivet bör placeras i Malå,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det i Adak lagrade gruvavfallet.

Mot. 1989/90
N279

Stockholm den 25 januari 1990

Ulla Örring (fp)